

رۆشنگیری سه‌له‌فی و سه‌له‌فی مۆدیرن

پێشتر کورتە فیلمنامەیه‌کم نووسیوو له‌و بابەتە‌ی که دوکتۆریک نه‌خۆشه‌که‌ی ده‌نیڕۆ بۆ‌لای نووشتە‌نووسی‌ک و لای وایه‌ ئه‌و زۆرتری له‌ده‌ست دێ و.. نه‌خۆشه‌که‌ کاتێ ده‌چێته‌ لای نووشتە‌نووس ده‌بینی که به‌ده‌یان کامی‌رای دیجیتالی و کۆمپیوتی‌ر چاودێری ده‌کری و ژووری تایبەتی نووشتە‌نووس ژووریکی ئه‌وپه‌ر ۲۰۰۰ یه‌و..

ئه‌و فیلمنامە‌یه‌ له‌هیچ کۆی ب‌لاونه‌کرایه‌وه به‌لام ئیستا واهه‌ست ئه‌که‌م باشم پیکابوو ؛ واته‌ لای ئیمه‌ دوکتۆر و به‌ناو رۆشنبیران زی‌ده‌تر سه‌له‌فین تاوه‌کوو ئه‌وه‌که‌سانه‌ی سه‌له‌فی و خورافی یان پێده‌ئین..

مه‌به‌ستم له‌م پێشه‌کییه‌ کورته‌ ره‌خنه‌کاری وتار یان با ب‌لین و تووژیکه‌ که به‌ ناوی که‌سیک به‌ناوی د- شارویران له‌ ژماره‌ ۲ی پیام کردستاندا له‌سه‌ر قه‌یرانه‌ ناوخۆییه‌کان ب‌لاوبۆته‌وه. (باجاری له‌وه‌ش ب‌گه‌رین که چۆنه‌ له‌ ب‌لاوکراوه‌یه‌کی ناوخۆیی‌دا ئاوه‌ها به‌ئاشکراله‌ ئه‌و باسه‌ دێته‌ ئاراوه‌) باوه‌رکه‌ن ئه‌م کاب‌رادوکتۆره‌ (ئه‌گه‌ر "د" یم به‌نیشانه‌ی دوکتۆر خراپ نه‌خویندبێته‌وه) سه‌ده‌ئه‌وه‌نده‌ی نووشتە‌نووسی‌ک سه‌له‌فیانه‌ روانیویه‌ته‌ بابەتی‌ک به‌ناوی جیا‌بوونه‌وه و ئینشعاب و شتی وا. واهه‌ست ئه‌کری ئه‌و دوکتۆره‌ (!!)

له‌ سه‌ده‌ی پازده‌هه‌م به‌م لاوه‌ نه‌ک هه‌ره‌یچی له‌سه‌ر رینسانس، مودی‌رنیته‌، مودی‌رنیزاسیۆن و مافی تاک و کۆی جیهانی و... نه‌خویندۆته‌وه، له‌وه‌ ده‌چێ نه‌شی بیستی..

ئه‌و کاب‌را کاتێ باسی جیا‌بوونه‌وه‌ی دووبالی حیزبێکی سیاسی ده‌کا ده‌لی: 'دیاره‌ ئه‌مه‌ خراپترین حالته‌ و ته‌واو حیزب چل سال ده‌گه‌رینیته‌وه بو دواوه‌ و ده‌بیاته‌ سه‌ده‌ی چله‌کان که کۆت کۆت و له‌ت له‌ت بوو...' (پیام کردستان، ژ ۲، ۱۶) ره‌نگه‌ من زۆر ناگاداری می‌ژووی حیزبه‌کان نه‌بم و کاری منیش ئه‌وه‌ نیه... به‌لام ئه‌گه‌ر هه‌رجۆره‌ ریکخراوه‌یه‌ک له‌ چله‌کاندا له‌ت له‌ت بووبی و له‌ شه‌سته‌کاندا گه‌وره‌تر بووبیته‌وه ئه‌و له‌ت له‌ت بوونه‌ به‌ قازانجی بووه‌ نه‌ک زه‌ره‌ر.. هه‌رچی بێ من زی‌ده‌تر باری کۆمه‌لایه‌تی باسه‌که‌م مه‌به‌سته‌ و ئه‌مه‌ه‌وئ به‌کورتی ب‌لیم: هه‌موو که‌س و گرووپ و تاقمیک (به‌هه‌ر بیر و بر‌واو کرده‌وه‌یه‌ک) مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه‌؛ له‌گه‌ل یا ناله‌گه‌لی که‌س و گرووپ و تاقمیکی پێشتر هاوگرووپ و ناهاوگرووپ بێ یان نه‌بێ و یه‌کگرتن و جوئ بوونه‌وه‌ش نه‌ک هه‌ر ره‌وتێکی نه‌رینی (سه‌لی / منفی) نیه، به‌ل‌کوو نیشانه‌ی ره‌وت و بزاف و نه‌وه‌ستانی ئه‌و که‌س یان گرووپه‌ کۆمه‌لایه‌تی یان ئابووری و سیاسی (و چووزانم هاو‌جنس‌باز)ه‌یه.. واته‌ ئه‌گه‌ر سه‌رده‌مانی کلاسیکی (یان به‌گۆته‌ی فۆکۆ مه‌عریفه‌ی کلاسیکی) به‌ پیکه‌وه‌بوونه‌کان و تاک ره‌هه‌ندییه‌وه‌ ده‌ناسریته‌وه، جیهانی مودی‌رن به‌هه‌موو جیا‌وازیی و جوئبوونه‌وه‌کانیه‌وه‌ هاته‌ پانتای فه‌لسه‌فه‌ و ئه‌ده‌ب و به‌ربه‌ره‌کانی جنسایه‌تی و چینایه‌تی و ناچتنایه‌تی و ئابووری و کۆمه‌لایه‌تییه‌وه...

واته مهرجی سهرکهوتن و گهشه‌ی (بوئموونه) ئه‌دهب، جوئ بوونه‌وه‌کان بوو له کلاسیسم و مهرجی گهشه‌ی بزاقی سیاسی کۆمه‌لایه‌تیش به‌هه‌مان شیوه جوئ کردنه‌وه‌ی زمان و نیشانه‌کانیان بوو به هه‌موو بنهما و پیکهاته و عه‌قل و کرده‌وه‌ی هاودژ و ناتهبایانه‌وه.. مروفت و ریکخراوه‌کانیشی له‌و یاسا نوئ و جیهانیه به‌ده‌ر نین. له‌م یاسادا راوه‌ستان، یانی گه‌نین؛

"موج خروشنده‌ای سری برآورد و گفت - هستم اگر میروم.. گر نروم نیستم"

ئه‌گه‌ر له‌ناو ریکخراوه‌شارستانیه‌کانیشدا ئه‌و جوئ بوونه‌وه و یه‌گگرتنه‌وه نوپپانه هه‌بوونی نه‌بی مانای ئه‌وه‌یه بیان تووشی خه‌وی زستانی بوونه و له‌دنیا‌ی واقیعدا ناژین، یان له‌گۆیه‌کی دیکه‌ی ئه‌م کاکیشانه ژیاون و...

ئه‌و یه‌کیه‌تیه‌ش که جه‌نابی دوکتۆر باسی ده‌کا یه‌کیه‌تییه‌ک بوو له‌ سهر ئه‌ساسی گه‌نین.. و ئه‌م جوئ بوونه‌وه‌ش نه‌ک نیشانی قه‌یران و لاوازی و گه‌رانه‌وه بو‌ ده‌هه‌ی چله‌کان نیه، به‌لکوو راست به‌ پپچه‌وانه‌وه هه‌ولگه‌لیکه بو‌ خۆنوئیکردنه‌وه، یه‌کده‌ستکردنه‌وه و "زایش" و له‌سه‌ررا یه‌گگرتنه‌وه‌ی جیدیت‌ر له‌ چه‌ندلاوه... هه‌روه‌ها بو‌ هه‌ول و تیپه‌لچوونه‌وه‌ی چه‌ند به‌ره‌یی نوئ و ئه‌زقه‌زا فارس گوته‌نی ده‌بی به‌ "فالی نیک" ی بگرینه‌وه نه‌ک "به‌د" ..

ئه‌وه به‌ره‌ی یه‌گگرتووی داها‌تووه که دوا‌جابه‌هه‌موو جیاوازیه‌کانه‌وه له‌سه‌ر خاله‌هاو به‌شه‌کان دپته‌ سازکرن و ئه‌و ریکه‌وتنه‌ش نابج له‌سه‌ر پپشیلکردنی جیاوازیه‌کان ساز بئ، به‌لکوو به‌پپئ "به‌ ره‌سمیه‌ت" ناسینی هه‌موو جیاوازیه‌ فیکری و کرده‌وه‌یی و.. سه‌رده‌گرن..

سه‌رده‌می ئستالین و پاراستنی ریزه‌یه‌گگرتووکانی جیهانی کۆتایی هات ...

ئپستا ده‌وره‌ی ریزه‌جیاوازه‌کانی هه‌موو ریکخسته و تاکه‌کانی مروفته و ئه‌و به‌ره یه‌گگرتنه‌ی که له‌و هه‌موو جیاوازیانه پپک دئ.. کاتی خۆی ئه‌ورووپاش ئه‌م له‌ت له‌ت بوونانه‌ی زۆر به‌خۆوه بینی دوا‌ی ئه‌وه‌ی جیاوازیه‌کان به‌ره‌به‌ره ده‌رکه‌وتن و به‌ره‌سمی ناسران ئپستا به‌ره‌یه‌کی گه‌وره‌تری وه‌ک ئه‌ورووپای هاوبه‌ش له‌ سازبووندایه... له‌م له‌ت له‌ت بوونانه مه‌ترسه دوکتۆر گیان! ره‌نگه به‌ره‌ی گه‌وره‌تر دوا‌جار له‌ سازبووندا بی... به‌ره‌یه‌ک له‌ سه‌ر مۆنیتۆریکی بچووکي دیجیتالی، که هه‌موو جیاوازیه‌کانیش تیایدا به‌ ره‌سمی ده‌ناسرین... به‌و هیوایه‌وه

س - ئاوه‌دان